

ORIËNTATIE OP WERK VOOR VROUWEN
OP HET PLATTELAND

Vooruitzien in de toekomst

Colofon

Het project *Vooruitzien in de toekomst* is een co-productie van KVO, kring Breda en PSW.

De KVO (Katholieke Vrouwenorganisatie) is een organisatie voor vrouwen met zo'n 17.000 leden verspreid over de provincies Brabant, Zeeland en een deel van Gelderland. De KVO biedt vrouwen een ontmoetingsplaats voor persoonlijke ontplooiing, bewustwording en belangenbehartiging. De KVO stelt zich onder meer ten doel leden te informeren en te activeren. Mede in dat kader is het project *Vooruitzien in de toekomst* ontwikkeld.

PSW is een ontwikkelbureau op het terrein van de arbeidsmarkt en sociale zekerheid. PSW adviseert, traint en onderzoekt. Opdrachtgevers van PSW zijn onder andere maatschappelijke organisaties, gemeenten, justitie, onderwijsinstellingen, reïntegratiebedrijven en bedrijven sociale werkvoorziening.

Het project *Vooruitzien in de Toekomst* is mogelijk gemaakt dankzij een financiële bijdrage van het Europese fonds Leader+, Reap (Regionaal Economisch Actieprogramma West-Brabant), de Provincie Noord-Brabant en Rabobank (de Zuidelijke Baronie).

Provincie Noord-Brabant

Voorwoord

De KVO draagt een vitaal platteland een warm hart toe. Het platteland verandert. Traditionele (agrarische) activiteiten verdwijnen en bewoners zoeken naar nieuwe mogelijkheden die inkomsten bieden en die tegelijkertijd het platteland levend en leefbaar houden. Vrouwen spelen daarbij een belangrijke rol.

Dat signaleerde een groep gedreven KVO-vrouwen in West-Brabant (Baronie). In 2005 gaven zij zichzelf een opdracht: *“We gaan een project ontwikkelen met als hoofdmoot een cursus oriëntatie op (betaald) werk voor vrouwen op het platteland. We reiken een aanzienlijke groep vrouwen nieuwe perspectieven aan en leveren daarmee tegelijkertijd een bijdrage aan de revitalisering van het platteland en de leefbaarheid.”*

Dankzij de grote inzet van de werkgroep, de deskundige projectbegeleiding en trainers van PSW en de noodzakelijke bijdragen van verschillende financiers kwam het project er, onder de noemer *Vooruitzien in de toekomst*. Het bleek een gouden greep.

Voorwoord

Een gouden greep

Binnen de kortste keren hadden zich meer dan honderd vrouwen gemeld die wilden meedoen aan de cursus. Zij brachten een stevig potentieel mee van talenten, ondernemingszin en een mentaliteit van niet stilzitten, maar aanpakken. Gedurende de cursus zochten zij samen met ter zake kundige PSW-trainers naar nieuwe inzichten in zich zelf, nieuwe kansen en mogelijkheden. Ze kregen informatie over de werking van de arbeidsmarkt, oefenden in het maken van cv's en loopbaanplannen en het voeren van netwerk- of sollicitatiegesprekken. Ook werden zij geïnformeerd over de beschikbare adviesorganisaties op wie zij een beroep kunnen doen, ook als zij behoren tot de groep niet-uitkeringsgerechtigde mensen die werk zoeken (nuggers).

Plannen realiseren

De resultaten van de cursus liegen er niet om. Meer dan de helft van de vrouwen die hebben deelgenomen, is inmiddels doende met het realiseren van de actieplannen. Vrouwen zijn op zoek gegaan naar een baan of andere baan, doen ervaring op aan de hand van vrijwilligerswerk, beginnen een eigen onderneming of realiseren voor zichzelf een meer zichtbare of andere positie in het familiebedrijf.

Succesverhaal

In KVO-verband, in de provincie Noord-Brabant en in Europa, is dit succesverhaal niet onopgemerkt gebleven. Het innovatieve project is genomineerd voor een prijs in het kader van Leader+, een programma dat deel uitmaakt van het Europese beleid voor plattelandsontwikkeling. De KVO gelooft in het project en wil zo veel mogelijk vrouwen op het platteland inspireren: *doe mee en organiseer deze cursus in uw eigen regio!*

Handreiking

Deze brochure is een handreiking. U treft informatie over het project, de cursus, de opzet, organisatie en inhoud van het project *Vooruitzien in de toekomst*. Lees mee, word enthousiast, zoek naar medestanders en ga aan de slag. De KVO nodigt u uit: neem een voorschot op de toekomst en zoek samen naar nieuwe mogelijkheden. Een uitdaging voor u en een stimulans voor een vitaal platteland.

Wat houdt die cursus eigenlijk in?

De cursus Vooruitzien in de toekomst is een springplank voor individuele plattelandsvrouwen die zoeken naar (nieuw) betaald werk, vrijwilligerswerk of zelfstandig ondernemerschap.

De cursus bestaat uit tien bijeenkomsten van twee uur. Enige tijd na afsluiting van de cursus vindt nog een terugkomdag plaats. Een professionele trainer begeleidt de cursus.

Maar voor wie is de cursus nu precies bedoeld en wat leer je er eigenlijk?

Wat houdt die cursus eigenlijk in?

Wie doen er mee?

De cursus is bedoeld voor plattelandsvrouwen in de leeftijdsgroepen 30 tot 45 jaar en 45 tot 60 jaar. Bewust is gekozen voor een opdeling in twee leeftijdsgroepen; beide levensfasen brengen immers andere vragen met zich mee.

In de cursus zetten de vrouwen hun eigen capaciteiten op een rij, maken zij nieuwe loopbaanplannen en gaan zij aan de slag om nieuw of ander betaald werk en/of vrijwilligerswerk te realiseren.

Vrouwen die zich aanmelden hebben behoorlijk wat in hun mars en hebben vaak een hoog arbeidsethos: zij vinden hard werken de gewoonste zaak van de wereld. Lokaal en regionaal zijn ze graag maatschappelijk actief, bijvoorbeeld in besturen van verenigingen, ander vrijwilligerswerk of in het eigen of familiebedrijf. Het merendeel van de vrouwen heeft zorgtaken. Vaak volgen met name de jongere vrouwen zonder betaald werk een opleiding. In KVO-verband zijn zij graag bereid om ook elkaar verder te helpen.

Gedurende de cursus worden de vrouwen uitgedaagd om hun kwaliteiten nu eens niet in te zetten voor anderen, maar voor *zichzelf*: wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?

!TIP

Organiseer de cursus in de wintermaanden, bijvoorbeeld in januari, februari en maart. Aansluitend is de lente een prima periode om actieplannen verder om te zetten in daden. Bijkomend voordeel: vrouwen die werken in de agrarische sector hebben het in de wintermaanden meestal iets minder druk.

Kritisch naar jezelf kijken

In het eerste deel van de cursus gaan de vrouwen aan de slag met hun *zelfportret*. Aan de hand van methodieken onderzoeken zij wat ze allemaal kunnen en willen (o.a. methodieken Elders Verworven Competenties en Hoofd/Hand en Hart). Als je goed weet wat je wilt en vooral ook wat je niet wilt en als je op een rij hebt wat je allemaal in je mars hebt, kun je immers een meer afgewogen loopbaankeuze maken. Cursisten worden zich (weer) bewust van hun eigen capaciteiten en talenten en *ervaren* dat het waardevol is om stil te staan bij wat je zelf nu eigenlijk wilt.

In De Baronie werd het onderdeel zelfportret bijzonder positief gewaardeerd door de cursisten: zelfbewust, vol energie en wilskracht gingen zij aan de slag met hun eigen actieplan.

!TIP

Geef elkaar in de cursus de ruimte; de één zal kiezen voor vrijwilligerswerk en een ander voor verandering van werkkring of uitbreiding van betaald werk. Bedenk dat de ene keuze niet beter of slechter is dan de andere. Ook al is betaald werk de richting in de cursus, het is niet de norm.

!TIP

Enthousiasmeer elkaar met inspirerende voorbeelden uit de cursus in De Baronie. En denk dat succes voor iedereen verschillend kan zijn. In De Baronie deed bijvoorbeeld een vrouw mee die een baan had en dacht niet gemist te kunnen worden op het werk. Door de cursus heeft zij ingezien dat ze recht had op vrije dagen. Ze heeft meerdere keren een vrije dag genomen om met haar man te gaan fietsen. Na afloop van de cursus heeft ze besloten een dag korter te gaan werken en op haar kleinkind te gaan passen.

De blik naar buiten richten

Je wilt (ander) betaald werk, een eigen zaak beginnen of zoekt zinvol vrijwilligerswerk. Maar hoe pak je het aan, welke vaardigheden heb je nodig en welke instanties kunnen je helpen?

In het tweede deel van de cursus oefenen de cursisten in het maken van een cv, het voeren van een sollicitatiegesprek, enzovoort. Ook krijgen ze tips over effectief netwerken en jezelf presenteren.

Cursisten leggen tevens een aantal praktijkbezoeken af, bijvoorbeeld bij de Kamer van Koophandel, het Loopbaanadviescentrum, het CWI en relevante bedrijven en organisaties in de eigen regio. Want als je zoekt naar een baan is het niet voldoende om jezelf goed te kennen. Wil je kansen kunnen zien en grijpen, dan is het minstens zo belangrijk om kennis te hebben van de regionale arbeidsmarkt.

Keuzes maken

De cursus biedt vrouwen de mogelijkheid om stil te staan bij hun loopbaanontwikkeling en reikt instrumenten aan bij het maken van nieuwe plannen. Daarbij zijn meerdere keuzemomenten te onderscheiden: zo kunnen cursisten kiezen voor verandering of juist voor handhaving van hun huidige leef- en werksituatie. Cursisten die verandering willen, maken een keuze voor (nieuwe of andere vormen van) vrijwilligerswerk, zelfstandig ondernemerschap of (meer of minder) betaald werk in loondienstverband.

Aan de slag met een actieplan

Het is moeilijk om concrete actiepunten te benoemen, dit is immers per individu verschillend en misschien ook wel per regio. Feit is dat de cursus voor beide leeftijdsgroepen voldoende handreikingen biedt om actief en doelbewust op zoek te gaan naar werk of vrijwilligerswerk. In die zin is de cursus méér dan een persoonlijke en vrijblijvende oriëntatie. Met steun van de trainer en van medecursisten kunnen vrouwen daadwerkelijk op pad gaan en bakens (proberen te) verzetten. Daarbij is er ook aandacht voor de sociale omgeving van de cursisten. Als je dingen wilt veranderen, speelt de houding van eigen gezin en familie immers een belangrijke rol.

In De Baronie is de cursus een groot succes geworden. Er hebben meer dan 100 vrouwen meegedaan aan de cursus. 75 Van hen hebben na afloop meegewerkt aan een enquête. Daaruit bleek dat minimaal 53 vrouwen nog tijdens de cursus of direct daarna actie hebben ondernomen: gezamenlijk hebben zij 42 keer gesolliciteerd en zijn zij op zoek gegaan naar (ander) werk; 7 keer zijn zij op zoek gegaan naar passend vrijwilligerswerk en in 15 situaties zijn vrouwen meer of minder uren gaan werken. Ook zijn 9 vrouwen een opleiding of cursus gaan volgen.

Wat houdt die cursus eigenlijk in?

!TIP

De cursus in de De Baronie was succesvol. Inspireer elkaar met succesverhalen! In de Baronie maakt een cursiste van haar hobby haar werk. Zij gaf al af en toe cursussen Chinese bewegingsleer. De cursus gaf haar het duwtje dat ze nodig had: ze liet een folder maken, liet de schuur verbouwen tot cursusruimte en ging aan de slag als zelfstandig ondernemer.

Andere vrouwen raakten zo bedreven in het solliciteren dat zij al tijdens de cursus een baan kregen aangeboden.

!TIP

Vast onderdeel is een terugkomdag: zijn de plannen uitgevoerd? Wat moet er nog gebeuren? Zijn er ondersteuningsvragen en kunnen ex-cursisten elkaar helpen of kan gewenste ondersteuning op een andere manier georganiseerd worden?

De cursus in tien bijeenkomsten

- 1** Wie ben ik?
- 2** Wie ben ik, wat kan ik?
- 3** Wat kan ik, wat kan ik niet en wat betekent dat voor mij?
- 4** Waarden in het leven
- 5** Kiezen: hoe kies ik, welke aspecten vind ik belangrijk bij het maken van een keuze?
Samenvatten: wie ben ik, wat kan ik?
Het begin van een actieplan: wat wil ik?
- 6** Netwerken
- 7** Solliciteren: de vacature, de brief en het cv
- 8** Het sollicitatiegesprek
- 9** Voorlichtingen bezoeken
Presentatie: hoe kom ik over en hoe zou ik over willen komen?
- 10** Terugkijken en vooruitkijken. Presentatie van de definitieve plannen
Borgen van de plannen door middel van het formeren van steungroepjes
Evalueren en aandacht voor de laatste vragen van de deelnemers

Hoe bereid je dat allemaal voor?

Eigenlijk is Vooruitzien in de toekomst niet zo maar een cursus, maar een heel project. Er moet immers meer gebeuren dan enkel cursisten en een trainer zien te vinden. Er moet een projectorganisatie opgezet worden, mensen moeten op pad om financiers te vinden voor het hele project, er moeten afspraken gemaakt worden over wie de kar trekt en hoe er gerapporteerd en geëvalueerd wordt.

Hoe bereid je dat allemaal voor?

Kies een deskundige projectleider

Een projectleider begeleidt het hele proces vanaf de eerste voorbereiding tot en met de rapportages, evaluatie, nazorg en het (mogelijk) inbedden/onderbrengen van de cursus bij bestaande netwerken. De projectleider maakt een financieringsplan, zoekt contacten met financiers en maakt concrete afspraken. Tevens stuurt de projectleider de uitvoeringspartners in het project aan (de werkgroep/KVO-initiatiefgroep, cursusleiders en de personen die zorgen voor financiële verantwoording).

De projectleider is een extern deskundige van PSW die kennis heeft van de arbeidsmarkt, loopbaanplanning en van fondsen en subsidieregelingen.

Stel een werkgroep samen die de kar trekt

Een werkgroep is de spil in het proces en de verbindende schakel tussen projectplan en regionale uitvoering van de cursus. De werkgroep bestaat uit actieve KVO-bestuurders en -leden uit de betreffende regio. Een aantal van deze vrouwen zal mogelijk ook initiatiefnemer zijn voor het project in de eigen regio. Het is belangrijk dat werkgroepleden tijd willen en kunnen steken in het project en voor honderd procent geloven in het positieve effect van de cursus. De werkgroep is de eerste gesprekspartner voor de projectleider; werkgroepleden ondersteunen de projectleider bij het leggen en onderhouden van contacten met financiers en maatschappelijke samenwerkingspartners.

Zoek gekwalificeerde trainers

Een goede cursus valt of staat met de kwaliteit van de trainers. Het is belangrijk om ervaren trainers te kiezen die affiniteit hebben met de doelgroep, kennis hebben van het onderwerp heroriëntatie op de arbeidsmarkt, en ook kennis hebben van de benodigde infrastructuur. Het is mooi meegenomen als de trainers ook zelf beschikken over een groot netwerk, innovatief willen werken en enthousiast zijn over het project.

Zoek betrokken financiers

Het project hangt sterk af van het vinden van externe financiers. Bij het project in De Baronie (regio Breda) was in totaal € 100.000,- nodig voor ongeveer 100 deelnemende cursisten. Vanwege het innovatieve karakter kon in De Baronie een beroep worden gedaan op het Europese fonds Leader+, Reap (Regionaal Economisch Actieprogramma West-Brabant), de Provincie Noord-Brabant en Rabobank.

Het maken van een financieel actieplan en het voeren van gesprekken met fondsen en mogelijke andere financiers vraagt behoorlijk wat tijd en energie van de projectleider en de betrokken werkgroep. Omdat het project al een keer is uitgevoerd in West-Brabant (De Baronie) wordt het moeilijker aanspraak te maken op Europese en Provinciale innovatiefondsen. Het is de kunst om met een goed inhoudelijk verhaal, de nodige creativiteit en doorzettingsvermogen op zoek te gaan

!TIP

De KVO is bij uitstek een regionale en lokale netwerkorganisatie. Bij de opzet van het project en het vervolg kan prima gebruik gemaakt worden van de KVO-communicatielijnen in plaatselijke afdelingen en regionale kringen.

naar financiële partners. Het verhaal is beschikbaar en creativiteit en doorzettingsvermogen zijn bij de KVO in ruime mate voorhanden!

!TIP

Het is slim om het project 'financieel' uiteen te rafelen in een reeks van onderdelen die gefinancierd dienen te worden. Voor een financier is het immers aantrekkelijk om inhoudelijk goed te weten op welk onderdeel de eigen organisatie kan scoren. Denk bijvoorbeeld aan de thema's leefbaarheid, arbeidsmarkt, ondernemerschap enzovoort. In publicaties over het project kun je dit ook terug laten komen.

!TIP

Mogelijke financiers zijn gemeenten (vanwege hun verantwoordelijkheid voor burgers, ook niet-uitkeringsgerechtigden), banken, de Provincie, Europese fondsen enzovoort.

Kies voor de eigen regio

Bewust is het project regionaal en lokaal gericht. Vrouwen doen mee in hun eigen leef- en werkomgeving. Dit levert het meeste op voor de vrouwen zelf en bovendien is er de mogelijkheid om specifieke regionale aandachtspunten terug te laten komen in de cursus. Lokaal biedt het project aanknopingspunten om in gesprek te gaan met de gemeente (dienst sociale zaken). Een aanzienlijk deel van de cursisten in het project zal behoren tot de groep 'nuggers' (werkzoekenden die geen aanspraak maken op een uitkering). Het is nuttig om ondersteuning aan nuggers te bepleiten bij de gemeente.

Benut de kansen op meerdere niveaus

In de praktijk is het project zinvol op meerdere niveaus: het is een kans voor de vrouwen die meedoen aan de cursus. Het project is óók een kans voor de vrouwenorganisatie KVO. Met dit project profileert de KVO zich als maatschappelijke gesprekspartner die een bijdrage levert aan een levendig, sociaal en economisch vitaal platteland. En niet in de laatste plaats is het project een kans voor gemeenten en andere maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van arbeidsmarkt, opleiden en ondernemen: zij treffen in de cursisten een groep gemotiveerde vrouwen die, met tijdelijk een steun in de rug, willen en kunnen werken.

Wat is de rol van de werkgroep?

Als initiatiefnemer en kartrekker heeft de werkgroep een hoofdrol in het project. De werkgroep, die bestaat uit actieve KVO-bestuursleden en/of leden, heeft een organisatorische en een netwerktaak. Feitelijk is de werkgroep de stuwende kracht gedurende het hele project. Maar hoe stel je een goede werkgroep samen en welke taken hebben de werkgroepleden dan?

Een betrokken club samenstellen

Het is handig als werkgroepleden gezamenlijk kennis en ervaring hebben op het gebied van ledenwerving en netwerken, organiseren van activiteiten en samenwerking met meerdere partijen en personen (externe financiers, projectleider, eigen KVO-achterban enzovoort.) Minstens zo belangrijk echter is het gelóóf in de kracht van het project en een sterke motivatie om het project van de grond te krijgen. Vasthoudendheid en slagvaardigheid komen daarbij zeker goed van pas. Het is overigens voor werkgroepleden prima mogelijk om zelf deel te nemen aan de cursus. Een werkgroep kan het beste bestaan uit maximaal vijf personen. Kijk bij de samenstelling van de werkgroep naar een goede mix van kwaliteiten, achtergronden, werkervaring, vrijetijdsbesteding, leeftijd en woonplaats in de regio.

!TIP

Creëer in de werkgroep ruimte om buiten de gebaande paden te denken en te handelen en daag elkaar uit tot het bedenken van creatieve oplossingen voor dreigende problemen.

Regionale inkleuring geven aan het project

Als werkgroep ken je als geen ander de plaatselijke bijzonderheden en de wensen en mogelijkheden van de eigen KVO-leden en de bruikbare netwerkcontacten die er zijn. Het is bijzonder waardevol als elk project en iedere cursus een eigen regionale inkleuring krijgen, afgestemd op de wensen van de cursisten, de kansen op de regionale arbeidsmarkt en de mogelijkheden tot samenwerking met regionale partners.

!TIP

Bij voorkeur heeft de werkgroep waardevolle kennis over de eigen achterban en weten werkgroepleden hoe zij de KVO-leden in hun regio het beste kunnen aanspreken. Creatieve ideeën over PR en werving van cursisten zijn er genoeg te bedenken, maar het is erg handig als je uit ervaring al weet wat wél en niet werkt bij het benaderen van vrouwen voor het project.

Het heft in eigen hand houden

De werkgroep (meestal ook de initiatiefgroep) start het project in de eigen regio en er ligt een uitdagend lijstje van taken: het inschakelen van een projectleider, het maken van een financieel plan en het zoeken naar bereidwillige financiers, het organiseren van een eerste informatieavond en het uitwerken van verdere PR- en wervingsactiviteiten. Als het goed is, heeft een ter zake kundig projectleider ervaring met genoemde taken. Maar dit wil niet zeggen dat de werkgroep de boel uit handen geeft; de input van de werkgroep blijft onontbeerlijk. Juist als betrokken KVO-leden zijn zij in staat om de verbinding te leggen tussen projectplan, KVO-leden en regionale realiteit.

!TIP

Neem voldoende tijd voor de voorbereiding en verdeel taken. In De Baronie heeft een werkgroep van vijf vrouwen de klus geklaard. Ieder besteedde ongeveer 35 uur aan voorbereidende werkzaamheden.

Ervaring opdoen

In het vervolg van het project blijft de werkgroep de gesprekspartner voor de projectleider. Enerzijds om direct mee bij te sturen als dat nodig is. Maar ook omdat het organiseren en begeleiden van het hele project een nuttige leerervaring kan zijn voor werkgroepleden.

Gedurende het project zorgen projectleider en werkgroep gezamenlijk voor effectieve (tussen-)rapportages, eindverslag, financiën en evaluatie.

!TIP

Ook (het regelen van) de financiële administratie is een taak van de werkgroep. Daarvoor kan een werkgroep weer aanhaken bij expertise die in de KVO te vinden is. De penningmeester van kring of gewestelijk bestuur kan bijvoorbeeld om advies gevraagd worden of kan de financiële controles doen.

Wat is de rol van de werkgroep?

Cursisten werven

Het is goed om de werving van cursisten planmatig aan te pakken. Uiteraard is de werving regionaal gericht. Het is tamelijk eenvoudig om een lijstje te maken van bruikbare KVO-communicatiekanalen, huis-aan-huisbladen en andere media. Meestal zijn deze wel bekend bij actieve KVO-besturen. Ook is het nuttig om informatie te verspreiden op plaatsen waar vrouwen regelmatig komen. Denk aan de openbare bibliotheken, het gemeenschapshuis, de plaatselijke sportclubs, de basisscholen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen (als je jongere vrouwen wilt werven), de huisarts, het gemeentelijk informatie- of zorgloket enzovoort.

Werving begint bij het geven van informatie: wat houdt het project in, voor wie is het bedoeld en hoe verloopt de cursus? Kort, helder (en niet in de laatste plaats enthousiast) kan dit verteld worden in een artikel en/of persbericht waar tegelijkertijd melding gemaakt wordt van een informatie- en voorlichtingsbijeenkomst voor geïnteresseerden. Dit persbericht/artikel wordt verspreid via de hiervoor genoemde kanalen. Ook media als lokale en regionale tv en radio kunnen benaderd worden.

Vervolgens is het handig om na de informatiebijeenkomst nog een herinnering te verspreiden, in de vorm van een flyer of advertentie: heb je interesse, doe mee!

!TIP

Een goed idee dat in De Baronie prima heeft gewerkt: alle geïnteresseerde KVO-vrouwen werd gevraagd om een vrouw van buiten de KVO mee te brengen. Hiermee werd de potentiële groep cursisten in één keer verdubbeld en werd de drempel voor niet-KVO-vrouwen op een eenvoudige manier verlaagd.

!TIP

In een grote regio is het verstandig om informatiebijeenkomsten te organiseren op meerdere plekken. Hiermee voorkom je dat vrouwen vanwege afstand of reistijd op voorhand al afhaken.

Een goede selectie maken

Het is belangrijk om bij aanmelding zo goed mogelijk te inventariseren wat een cursist hoopt te bereiken in de cursus. In de cursus in De Baronie is gebleken dat cursisten die kiezen voor vrijwilligerswerk en vrouwen die kiezen voor betaald werk andere vragen hebben en ook andere aspecten nader besproken willen hebben. Het kan belemmerend werken als beide groepen gedurende de hele cursus rekening met elkaar moeten houden. Beter is het om bijvoorbeeld vanaf onderdeel 5 in de cursus (actieplan maken) gelijkgestemde vrouwen in een en dezelfde subgroep te laten werken. Om dit organisatorisch mogelijk te maken, is het dus handig om al bij aanmelding een idee te hebben van ieders wensen. Bovendien stemt een serieus intakegesprek ook de potentiële cursiste tot nadenken: is deze cursus écht iets voor mij en kan en wil ik er tijd en energie in steken?

!TIP

Vraag cursisten om een eigen financiële bijdrage, bijvoorbeeld van € 75,-. Het werkt heel simpel: heb je ergens geld voor betaald, dan zet je sneller nog een tandje bij en haal je dus meer uit de cursus.

!TIP

Houd de drempel voor deelname laag, maar maak als werkgroep wel een lijstje met 'selectiecriteria'. Dit scherpt je in het stellen van de goede vragen bij de aanmelding. Niets is vervelender dan vrouwen die achteraf iets anders of meer hadden verwacht van de cursus. Stel bij de aanmelding bijvoorbeeld vragen als: wilt u werken aan uw persoonlijke vorming, zoekt u een algemene oriëntatie op mogelijkheden, zoekt u vrijwilligerswerk, wilt u kiezen voor zelfstandig ondernemerschap, betaald werk in loondienst of zoekt u ander betaald werk?

Hoe kun je samen zorgen voor regionale inbedding?

Het project *Vooruitzien in de toekomst* is ontstaan uit de KVO en houdt ook die binding met de KVO. De vereniging bereikt immers de groep voor wie het project bedoeld is: plattelandsvrouwen met een groot arbeidsethos en enorm potentieel dat (vaak) onzichtbaar blijft, ook voor maatschappelijke organisaties.

Maar *Vooruitzien in de toekomst* wil geen geïsoleerd project zijn. Het project zoekt zoveel mogelijk aansluiting bij lokale en regionale overheden en organisaties op het gebied van arbeid, opleidingen en maatschappelijke dienstverlening. Daarmee snijdt het mes aan twee kanten. Het vinden van arbeidsplaatsen voor de betrokken partijen wordt erdoor bevorderd en het project draagt op termijn bij aan de leefbaarheid van het platteland.

!TIP

Ga 'ns praten bij de gemeente en kijk of het project aansluit bij het gemeentelijke aanbod voor nuggers (niet uitkeringsgerechtigde werkzoekenden). Of zoek contacten met organisaties voor volwasseneneducatie in de regio, zoals het ROC.

Door deze inbedding in lokale en regionale netwerken is het project geen standaardproject, maar het wordt daarboven uit getild. Het brengt ook ieders verantwoordelijkheid (bijvoorbeeld die van de gemeenten) helder in beeld.

De KVO onderzoekt voor het hele KVO-gebied samenwerkingsmogelijkheden, bijvoorbeeld met de ZLTO. Maar het is ook goed denkbaar dat er regionaal samenwerkingsverbanden ontstaan. Initiatieven van slagvaardige werkgroepen zijn van harte welkom.

Meer weten?

www.kvo.nu

Katholieke Vrouwenorganisatie en initiatiefnemer van het project *Vooruitzien in de toekomst*

www.psw.nl

Ontwikkelbureau op het gebied van arbeidsmarkt en sociale zekerheid. Samen met KVO producent van het project *Vooruitzien in de toekomst*

www.reap.nl

Regionaal Economisch Actieprogramma West-Brabant

www.kvk.nl

Kamers van Koophandel in Nederland

www.cwinet.nl

Centra voor Werk en Inkomen in Nederland

www.brabant.nl

Provincie Noord-Brabant

www.zlto.nl

Vereniging voor agrarische ondernemers Zuid-Nederland

KVO

Spoorlaan 350

Postbus 91

5000 MA Tilburg

Telefoon: (013) 532 40 50

Email: secretariaat@kvo.nu

Contactpersoon: Gerda van den Broek, lid gewestelijk bestuur KVO Zuid-Nederland

PSW

Stationsplein 4

Postbus 1228

5200 BG 's-Hertogenbosch

Telefoon: (073) 612 43 25

Email: info@psw.nl

Contactpersoon is Ria Hilhorst, senior adviseur

